

פניני הכותל

כניסת השבת – ירושלים 6:13 עלון לפרשת השבוע צאת השבת – ירושלים 7:23, ר"ת 8:03

פרשת כי תצא - סיום מסכת כריתות (תשע"ט)

ירח ימים - חודש אלול

"ובכתה את אביה ואמה ירח ימים", (כא, יג). האור החיים הק' מפרש על פי הזוהר הק' (זוהר חדש כי תצא נח), שכוונת התורה בפסוקים הראשונים בפרשה היא תיאור המלחמה הרוחנית כנגד האויב שהוא היצר הרע, ודרכי התשובה והכנת הדעת לזה. שצריך לבחור מקום המיוחד לישראל שהוא "בית המדרש", והיינו "וישבה בביתך", כי נגד היצר הרע חייבים לצאת בדברי תורה ולהתקיף אותו, וכך נכניע אותו כמו שכתוב "ונתנו ה' אלוקיך בידך". (מדבריו אנו לומדים שלדברי תורה כוח רב יותר במלחמת היצר מאשר לקיום המצוות), ותתודה בכי על אשר מעלה באביה ואמה, ועל פרידתה מהם. "אביה" זה הקב"ה, "אמה" היא כנסת ישראל. "ירח ימים" זה שיעור המספיק לשב, או ירמוז לחודש המיוחד שהוא חודש אלול.

הבן שהוא משולל שמיעה

"כי יהיה לאיש בן סורר ומורה איננו שומע", (כא, יח). האור החיים הק' העיר, היה לו לומר "אינו שומע" מדוע אומר "איננו"? ואולי בא לומר כי כשאדם ממליך בתוכו יצר הרע נשללה ממנו הידיעה והשמיעה מהנאמר אליו, כי היצר עומד על מפתח הלב ומונע הדברים מהגיע אל הנפש, כי הם יחייבוהו לצאת משם. (כי הדברים שיאמרו אליו יגרמו להטותו לדרך הטובה, ויחייבו את היצר הרע לצאת ממקומו על מפתח הלב, לכן נהפך הבן הזה לאינו בר שמיעה כלל וכלל).

נידון על שם סופו - שמשכח את תלמודו

בירושלמי (סנהדרין ח, ט) אמרו "בן סורר ומורה נידון על שם סופו, צפה הקב"ה שסוף זה עתיד לגמור את נכסי אביו ואת נכסי אמו, ויושב בפרשת דרכים ומקפח את הבריות והורג הנפשות וסופו לשכח את תלמודו".

הרי מבואר בחז"ל ששכחת הלימוד היא שחורצת את גורלו של בן סורר ומורה, והיא חמורה יותר מן הפשעים המתועבים שביצע. וזה גם מה שמביא אותו לשלב הסופי בהתדרדרות, כי כל זמן שעדיין זוכר את התורה שלמד, שבה נאמר "לא תגנוב" ו"לא תרצח", יתכן שעדיין מצפונו ייסרהו והוא יתעורר לתקן דרכיו. אך כיצד ישוב בתשובה אדם ששכח את כל דברי התורה שאי פעם למד?

רק דברי תורה יעוררו את האדם להכרה במצבו האמיתי, ואילו היה מקדיש זמן רב יותר ללימוד התורה, היה מתחיל להכיר בחובתו להלחם כנגד היצר הרע שמפתה אותו לחיות בשלחה

יש ביכולתנו לקיים את כל המצוות

רבינו הגאון הרב יחזקאל אברמסקי זצ"ל, בעל ה"חזון יחזקאל", היה רגיל לומר שיעור בפרשת השבוע בפני בעלי בתים בלונדון. כשהגיע לפרשת "כי תצא" ביקש מכולם לסגור את החומש ואמר להם: מהפרשה הזאת (של יפת תואר) אנו לומדים שחייבים לקיים את כל המצוות, ואי אפשר להשתמט בשום טענה של אונס או "קשה לי" או "לא יכול", כי מה שהיה קשה התורה התיירה, "שאם אין הקב"ה מתירה ישאנה באיסור". אבל בשאר המצוות אין שום אמתלה או טענת אונס, וחייבים לשמור כהלכתה ולדקדק בכל פרטיה.

אלול - לזעוק ולבקש עזרה

הרב יעקב גלינסקי זצ"ל תמה, הרי אם נתבונן מי היה יוצא למלחמת הרשות, הלא היו המובחרים, כי "הירא ורך הלבב" זה המתירא מהעבירות שבידו לא היה יוצא למלחמה, ומי שהיה שח בין תפילין של ראש לתפילין של יד היה חוזר מעורכי המלחמה (סוטה מג). וכמבואר ברמב"ם (פ"ד ממלכים ה"ז), "מי האיש הירא ורך הלבב" כמשמעו שאין בלבו כוח לעמוד בקשרי מלחמה וכו', וידע שעל יחוד השם הוא עושה מלחמה וישים נפשו בכפו ולא ירא ולא יפחד. ותהיה כוונתו לקדש את השם בלבד וכו', ואין היצר הרע מסיתו לדברים אסורים. אז איך הוא נופל בדבר כה מכוער ומתועב לטמא עצמו בבת אמת אל נכר, וכלשון האור החיים הק', "בפרט בעת מעשה הנס במקום שצריך להוסיף טהרה ודבקות בה', יתיר לעשות מעשה כיעור השנואי אצל הבורא יתברך?"

אלא ביאר הגה"צ ר' יעקב גלינסקי זצ"ל במתק לשונו, זה היה לפני הליכתו לצבא, ופרשת יפת תואר אחר הליכתו לצבא, ללמדך עד כמה זה משחית את הנפש, ולאידה דרגה יכול הוא להתדרדר שיטמא את עצמו בבת אל נכר.

ועל אף שהתורה מבטיחה לו שלא יצא מזה שום דבר טוב, לא נישואין, לא שלום, לא אהבה ולא ילדים, ורק בן סורר ומורה יהיה ממעשה תיעוב זה. כמו שאמרו "והיה אם לא חפצת בה" (כא, יד), הכתוב מברשו שסופו לשנאותה, אך הוא לא נעצר כי היצר תקפו. ומה היה עליו לעשות לזעוק ולבקש עזרה, ואת זה לא עשה?

עבודת האלול - שהאדם צריך לבקש עזרה ולבקש על חייו וחיי בני ביתו ומשפחתו ולזעוק אל השי"ת ולצעוק "אני חי" "אני חי", והקב"ה יאסוף אותו, "אני לדודי - ודודי לי".

"השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו בקדמך"

ובשאננות תוך התעלמות מוחלטת מהתכלית הנרצית וממגמת חייו. וזה שאמרו בקידושין (ל) בראתי יצר הרע (אוהו), תורה תבלין (תורה של שטייגען, מיט א-גישמאק, מיט א-זיסקייט, שיביאהו להבנה ולשמחה, להתעלות ולברכה). וזה פירוש הפסוק "איננו שומע", פירוש משולל הוא בערך השמיעה, כי לא יגיעו הדברים מצד המונע היושב על מפתחי הלב, כאומרם ז"ל (ברכות כא). והתיקון לזה מה שאמרו לעיל "את הברכה אשר תשמעו" (דברים יא, כז), שעצם הדבר שאדם מסוגל לשמוע, היא עצמה הברכה אשר תטה אותו לדרך טובה שמביאו לתורה ולברכה.

עמלק נטפל לנחשלים שהענן פלטים מחמת חטאים
 בפרשת "כי תצא" יש בה 74 מצוות (27 מ"ע, 47 מצוות ל"ת) כמנין ע"ד. מצוה מיוחדת אפשר לקיים השבת - מי שלא זכה לקיים מצות מחיית עמלק בפרשת "זכור", יכוין לקיימה בקריאה של שבת זו.

הנה על אף שעמלק יצא למלחמה וזינב רק ב"נחשלים", אלה הם בעלי העבירה שהענן פלטים מחמת חטאים, בכל אופן נצטיינו לזכור ולמחות את זכר עמלק, ואין הכסא שלם ואין שמו שלם עד שימחה זכרו של עמלק מן העולם. ללמדך שהתורה מקפידה וחסה אף על החלשים שיחזרו לקדושה ויסתופפו תחת הענן, כי אין מושג של "ילדים נושרים" שמקומם ח"ו מחוץ לענן, יש "נחשלים" שבאופן זמני נמצאים בחולשה, ועל ידי עבותות אהבה ועידוד וקירוב ומסירות אפשר להשיבם לחיק היהדות, למסורת האבות ולשרשרת הדורות.

מעשה נורא מהגאון ר' חיים קניבסקי שליט"א
 "השבות לו וגו' וכן תעשה לכל אבדת אחיך", (כב, ב-ג). ודרשו בסנהדרין (עג) **לרבות אבידת גופו**. והגמרא שם דורשת שחייב אף לטרוח ולשכור פועלים לשם כך, ואם לא הציל עובר על "לא תעמוד על דם רעך".

וסיפר שר התורה מרן הגאון ר' חיים קניבסקי שליט"א בזו הלשון: "מעשה בא לידי בבחור שסיפר שהולך לו קשה בשידוכין, כי יש לו צלקת בפניו וזה מאוד מפריע לו..."

כששאלתי אותו האין אירעה הצלקת, אמר שלפני כמה שנים הלך בעיר העתיקה בירושלים וראה ערבי רץ אחרי ילדה, ומוט ברזל בידו ומתכוין לפגוע בה. הוא רץ אחרי הערבי, ועצר אותו, ואז הערבי הכה אותו עם המוט ופגע בפניו.

יעצתי לו שבפעם הבאה שייפגש, יספר זאת למדוברת. וכך הוא, הוא סיפר לה את המעשה שאירע עמו בעיר העתיקה.

לפתע ראה שהנערה מתרגשת ביותר, וקרובה להתעלפות... לאחר שביררה אצלו כמה פרטים נוספים על האירוע, קמה ואמרה לו בהתרגשות אדירה שהיא זאת הילדה אותה הציל

מידי הערבי, ומזה כמה שנים שהיא מחפשת להודות לו..."
 וסיים ר' חיים "כל זה נתגלגל מן השמים שהערבי ירוץ אחריה והרהור ירוץ אחריה להצילה. מפני שהסב"ה רצה שהשידוך יצא לכוול בדוך זו". מוירידיג!
 (איש לרעהו)

אלול - הימים עצמם שואגים

בספר "דברי אגדה" לרבינו הגריש"א זצ"ל מובא, שאחד מן האדמו"רים אמר "אריה שאג מי לא ירא" (עמוס ג, ח), "בכל יום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה" (אבות פ"א מ"ב). אבל אלה הימים - ימי אלול, ראש השנה ויום הכיפורים - הימים עצמם שואגים! כל הבריאה פונה לאדם, "שובו בנים שובבים!"

בכל השנה ובכל יום יכול כל אחד לשמוע את הבת קול המנסרת בחלל העולם, אלא שמתוך הרעש וההמולה אין הבריות שומעים ואינם שמים לב לבת קול המכרזת ואומרת. אבל בימים אלו מתעורר הלב לשמוע, כמו שאמר הרמב"ם (פ"ג מתשובה ה"ד) שע"י השופר אדם מתעורר "עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה", ועל ידי זה הקב"ה עומד מכסא דין לכסא רחמים.

חג ללומדי דף היומי - סיום מסכת כריתות בשיר ותודה נתלל להשי"ת שלאחר לימוד ויגיעה בדיבוק חברים אנו זוכים לסיים את מסי כריתות (27 דפים) ביום רביעי ח"י אלול (יום ההילולא של המהר"ל מפראג), ובוה סיימנו 2603 דפים מתוך 2711 דפי השי"ס שהם כ-96% מהשי"ס. ויחד עם כל לומדי דף היומי בכל אתר ואתר נתחיל ללמוד אי"ה מסכת מעילה (21 דפים). ויהי רצון שדפים אלו יעלו לפני כסא הכבוד להמליץ טוב בעדנו ובעד כל ישראל לזכות לכתיבה וחתימה טובה, לכרכה וישועה, ולשבת באהלה של תורה מתוך שלום ושלוה אשר מגדלת ומרוממת את לומדיה, ופרנסה טובה, ובריאות איתנה, זיווגים הגונים במהרה, ושנה טובה. ונוכה במהרה לבנין בית מקדשנו ותפארתנו עם משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

<p>לרפואת עליזה עזיזה בת מרים לרפואת חיה ציפורה בת מלכה לאה לרפואת מלכה בת חישא מעינה לרפואת רייזל בת מרים לרפואת שולמית מלכה בת עליזה לרפואת עדינה איידל בת חיה שרה</p>	<p>לרפואת חיים אליעזר בן אסתר לרפואת דוד נחום בן שרה לרפואת רחמים בן גולשן לרפואת מיכאל בן דורית יונכד לרפואת זאב בן שפרה לרפואת מצדה בת רחל</p>
---	---

לע"נ הרב שמעיה שלום בן סעדיה ז"ל
 לע"נ ר' משה ב"ר יצחק אייזיק הכהן זצ"ל
 לע"נ הרב יצחק יחיאל בן הרב חיים יוסף זצ"ל
 לע"נ אסף בן רפאל וצביה ז"ל
 לע"נ ישעיה יהודה בן ר' יצחק ז"ל
 לע"נ אסתר בת עליה ע"ה
 לע"נ אפרת בת אסתר ע"ה
 לע"נ ייטל מרים בת ר' זאב ע"ה
 לע"נ שרה לאה בת ר' לוי ע"ה

לע"נ ר' יואל ב"ר יהודה נחמן זצ"ל
 נלב"ע י"ג אלול

אין לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה לתרומות ולהנצחות נא לפנות לברוך צוובנר קהילות יעקב 1/4 רמת שלמה 0548475095